

Kávésok Lapja

XIV. évfolyam.

A Budapesti Kávésok Ipartestületének hivatalos lapja

6. szám.

Szerkesztőség:
Budapest, VIII. József-krt. 38. I/5. Tel: 1-303-75

Felelős szerkesztő:
DR. HAVAS NÁNDOR

Kiadóhivatal:
Budapest, VIII., Rökk Sz. u. 31. Tel: 1-314-00

Emlékeztető

MIRŐL NE FELEDKEZZÉK MEG?

Március 20-ig befizetendő az átalányozott és zenés kávéházak vigalmi adója.

Március 22.-én (kedden) délután 1 órakor előljárósági ülés.

Március 25-ig befizetendő a személyzet illetményeiből levont kereseti-, külön- és rokkantellátási adó.

Április 5-ig megfizetendő az I. negyedévi üzletbér harmadik részlete.

Április 6-ig megfizetendő a nem átalányozott és nem zenés kávéházak vigalmi adója.

Április 10-ig tartoznak az adóközösség tagjai megfizetni április havi forgalmi és fényüzési adóátalányukat.

Április 10-ig fizetik a fényüzési adót azok, akik nem tagjai az adóközösségnek.

Járadafoglalási engedélyek iránti kérvények beadandók.

Meghívó

A Budapesti Kávésok Ipartestületének Előljárósága folyó évi március hó 22-én (kedden) délután 1 órakor az ipartestület ülésstermében

Ü L É S T

tart, melyre az előljáróság t. tagjait meghívja.

Budapest, 1938. március 15.-én.

Dr. Havas Nándor s. k.

főjegyző.

Mészáros Győző s. k.

elnök.

Évi közgyűlés

1938. március 3.

I.

A testület életének legkiemelkedőbb momentumai az évi közgyűlés, melynek napirendje során egységes képből mutatkozik meg a testület és annak vezetőinek egy évi munkája.

Nem a mi feladatunk, hogy a testület munkáját, törekvéseit és eredményeit bíráljuk, lapunk hasábjai a legilletékesebb tanúi annak, hogy minő fáradságos téglarakás folyik itt nap-nap mellett, minő munkát és utánjárást kell fordítani látszólag kis dolgokra.

A közgyűlés és az azt követő társasvacsera lefolyása után nyugodtan állapítjuk meg, hogy iparunk a nyilvánosság előtt történt megnyilatkozása teljes mértékben megfelel annak a hagyományos színvonalnak, mely a kávéosok ipartestületének működését évek hosszú során át jellemezte és amelyet a legilletékesebb hatósági és közéleti tényezők mindenkor elismeréssel említettek meg.

A közgyűlése megjelentek az alább felsorolt testületi tagok:

Mészáros Győző elnök, Gál Arnold, Szabó Samu, dr. Strausz Vilmos alelnökök, v. Bertha Gyula, Bagaross János, Brett József, Blüh Vilmos, Beermann József, Bock Lajos, Dénes Pál, Fischer Ármán, Freiwirth Jenő, dr. Goldmann Oszkár, Jovics Jenő, Kaiser Sándor és Lajos, Krasznér Menyhért, Klauber József, Kövesi Géza, Katona István, Lengyel Imre, Lissauer Gyula, Mózes Samu, Mózes Sándor,

54 év óta a főváros vezető tejüzeme a

Telefon: *1-462-65

300 fióküzlet, 1000-nél több árusítóhely.

KÖZPONTI TEJCSARNOK

Elsőrendű minőségű tej- és tejtermékek

Budapest, VII., Rottenbiller-utca 31.

Telefon: *1-462-65

Kávéházak, szállodák, tejivók, kávémérések szállítója.

Markovics Lajos, Moyer Ernő, Ottó Dezső, Paulin Lajos, Politzer Tibor, Propper Márton, Reichmann József, Reiner István, Siba Endre, Szegő András, Szlavek Károly, Tarján Vilmos, Tihaméry Kálmán, Vajda Sándor, Weingruber László és Vas József testületi tagok.

A közgyűlés a következőképp folyt le:

A testület zsufolásig megtöltött tanácsstermében Mészáros Győző elnök délután fél hatkor nyitotta meg az évi rendes közgyűlést. A határozatképesség megállapítása után a közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére dr. Goldmann Oszkár és Tarján Vilmos testületi tagokat jelölte ki. Majd baráti szeretettel köszöntötte a testület tagjait és a hivatalok és társérdekeltségek képviselőit: Dr. Zoltay Pál fővárosi fogalmazót — a betegsége miatt távollévő dr. Kállay Albert iparhatósági biztos helyettesét, dr. Moór Jenő kamarai titkárt, Malosik Ferencet a Szállodás és Vendéglős ipartestület elnökét, Ballai Károly főjegyzőt, az Iposz képviselőit: megjelent ifj. Tóth Pál elnököt, a Baross Szövetség részéről dr. Orel Coriolan igazgatósági tagot, Losonci Guszlávot a Kávésok Áruforgalmi Rt. elnökét, Wirth Zsigmondot, a Kávémérők és Kifőzők ipartársulata elnökét, dr. Tomcsányi Bélát, Tábori Kornélt az Idegenforgalmi Érdekeltségek Szövetsége képviselőjét, Lisziewicz Antalt, a Főpincérek Országos Egyesülete elnökét, Reif Géza ügyvezető elnököt, Harsányi Károly titkárt, a sajtó megjelent képviselőit.

Ezután főjegyző olvasta fel a megtörtént kimenetéseket és pedig: Tormay Géza államtitkár, dr. Éliásy Sándor főkapitány, dr. Szepesváry Pál és dr. Babarczy István tanácsnok, Nagy Antal kamarai al-elnök vitéz dr. Gyulai Tibor kamarai tőltitkár, dr.

Zboray Miklós, Bársony Oszkár v. igazgató, a Cukrász Ipartestület szó és írásbeli üzeneteit.

A napirend tárgyalására áttérve

Mészáros Győző elnök hosszabb beszédben ismertette a kávéipar múlt évi helyzetét és az előtte álló problémákat. A nyersanyagok állandó áremelkedését a kávéháztulajdonosok nem hárihatják át az ugyancsak súlyos anyagi gondokkal küzdő polgári fogyasztóközönségre, a szakmában lábrakapott dömping pedig ha egyes üzletekben emeli is a forgalmat, ez csak látszateredmény, amelyből az illető üzlettulajdonosoknak sincs haszna, viszont veszélyezteti a világvizonylatban is mindig legmagasabb színvonalon álló magyar kávéipar létét.

Ezután az Eucharisztikus Kongresszus és a Szent István jubileum jelentőségéről szolt Mészáros elnök.

A Kettős Szenté — mondotta, — forma szerint ugyan elsősorban a katolicizmus ünnepe, de az ünnepség magas eszméit sajátjának vallja minden kultúremler, aki hisz az Istenben és szereti felebarátait. A kávéipart büszkeség tölti be, hogy legmagasabb helyről szoltak elismeréssel a kávéiparnak az ünnepséggel kapcsolatos felkészültségéről. A kávéok nem üzleti szemüvegen át nézik a kettős Szentévet, annak ellenére, hogy emberemlékezet óta nem keresték fel annyian Magyarországot, mint most várható, hanem olyan szellemben várják a nagy eseményeket, amely minden jó magyarnak legbensőbb sajátja.

A jövő feladataival foglalkozott azután.

Helyesli az alkalmazottak szociális védelmét szolgáló intézkedéseket, azonban gondoskodni kell arról is, hogy legyen miből fedezni az újítások nyomán jelentkező terheket. Számos fontos kérdésre vár ezzel kapcsolatban választ a testület, amely addig maga sem foglalhat állást és tagjait sem tájékoztatja az új rendszer gyakorlati alkalmazásáról.

Elnök javaslatára a napirend hetedik pontjára kitűzött elismerő oklevelek átadása következett.

Ifj. Tóth Pál az Iposz elnöke nagykanizsai iparosgyűlés határozatából elismerő okleveleket nyújtott át a testület három érdemes sok éve működő tagjának: Gál Arnold, Szabó Samu és Weingruber Ignácnak. Elismerő szavakkal méltatta a három érdemes kartárs működését majd a magyar iparosság összességének elismerését és köszönetét fejezte ki.

Az elismerő leveleket Gál Arnold és Szabó Samu személyesen vették át, a betegsége miatt távollévő Weingruber Ignác oklevelét fia Weingruber László vette át.

A napirend következő pontja a testület 1937. évi munkásságáról szóló jelentés volt, melyet — minthogy az minden egyes tagnak nyomtatásban megküldetett — a közgyűlés felolvasottnak tekintett.

**SZENT
ISTVÁN
CSALÁDI SÖR**

1 1/2 literes
zárt palackokban

Kőbányai Polgári Serfözde
gyártmánya

A jelentéshez elsőnek *Katona István* szólalt fel, aki a végrehajtás előtt álló szociális törvényekkel foglalkozott, amelyeknek végrehajtása nemcsak anyagi terheket jelent, de az üzemek vételét is megnehezíti.

Vas József a kis kávéházak helyzetét tette szóvá. A kávéházakban még mindig divik a dumping, ingyen adják a kártyát. Erősen érzik a kávémérések versenye, amelyek vigalmi adó nélkül kártyáztatnak üzleteikben. E kinövések orvoslását sürgeti.

Dr. Strausz Vilmos felemlíti a már évek óta húzódo kereskedelmi tulajdonjog kérdését, amelyek megvalósítása a kávésiparnak eminens érdeke.

Egy másik igen fontos kérdés a közszükséglet kérdése, amely útjában állott a cél és szükség nélküli üzletalapításoknak. Testületünk ez ügyben is eljár, sajnos azonban érdemleges intézkedés nem történt.

Moór Jenő kamarai titkár, mint a budapesti kereskedelmi és iparkamara hivatalos képviselője örömmel veszi tudomásul a jelentést, mely hűségesen tünteti fel a testületnek az elmúlt évben elvégzett munkáját. Reámutat az árverseny kérdésének fontosságára, melyet a kereskedelmi és iparkamara kezdeményezett és mely tekintetben máris sikerült bizonyos hatósági szabályozást elérni.

A felszólalások után

Elnök kérdésére a közgyűlés az évi jelentést egyhangulag elfogadta és tudomásul vette.

Az 1937. évi zárószámadásokat, vagyonszerűleget főjegyző terjesztette elő.

A közgyűlés az előterjesztett zárószámadásokat, vagyonszerűleget egyhangulag tudomásul vette, jóváhagyta, az egyes költségvetési tételek túllépéséhez hozzájárult és a felelős tisztikarnak a felmentvényt megadta.

Az 1938. évi költségvetést ugyancsak főjegyző terjesztette elő. A közgyűlés a költségvetést egyhangulag elfogadta és a bevételi tételek beszédére és a kiadások teljesítésére a felhatalmazást megadta.

Az alapszabályok 16. 21. és 25. §-a értelmében megüresedett tisztségek betöltése következett.

Elnök felolvasta a kiküldött bizottság javaslatát, mely szerint előljárásági taggá

az 1938—1941 évekre

vitéz Bertha Gyula

Katona István

Lissauer Gyula

Bauer György

Steuer Loránd,

a számvizsgáló bizottságba:

Tihaméry Kálmán

Strasser Béla

Weingruber László,

az ipartestületi szék alelnökévé:

Majtényi István,

az ipartestületi szék tagjává

Gordon Sándor jelöltettek.

Elnök kérdésére a közgyűlés a szavazás elrendelését nem kívánta, mire elnök a felsoroltakat jogérvényesen megválasztottaknak jelentette ki.

Az ipartestületi előljáróság határozatával aljegyzői állás szervezését javasolta, minek folytán az alapszabályok 26. §-ának módosítása vált szükségessé.

FO-TI
TRADE-MARK

KOLLIN TESTVÉREK

A Kávés Ipartestület tagjainak szállítójaként ajánljuk fel szolgálatunkat az üzemekben használatos mindennemű asztalneműekben u. m. abroszok, szalvéták, kézikendők, törülőanyagokban stb. textiliákban.

A „FO-TI” védjegyű saját gyártású Indantrén színnyomatu terasz és kertiabroszok nagybani lerakata. Ingyen költségvetéssel bármikor készséggel szolgálunk.

textiláruk kikészítése és nagykereskedése
BUDAPEST, V., Szent István tér 5. T.: 189-292

Pörkölt kávé keverékeink

közismerten elsőrendű minőségeit

keletindiából

behozott új különleges kávéfajokkal módosítottuk, amiáltal azok finomsága még az eddiginél is jobban fokozódott.

Kérjen próbafőzéshez mintát

Kávésok Áruforgalmi R.-T.-nál

Budapest, VIII., József-körút 38

Telefon: 1-392-77. Saját pörkölő üzem

E módosítás szövege a következő:

„Az aljegyző a testületi jegyzőt akadályoztatása, vagy távolléte esetén helyettesíti.“

A közgyűlés a határozatot egyhangulag elfogadta és a javasolt alapszabálymódosítást megszavazta.

Mint hogy az alapszabályok szabta időben indítványok nem érkeztek,

Elnök a megjelenteknek köszönetet mondva, a közgyűlést befejezettnek jelentette ki.

II.

Társasvacsora.

Esti 9 órára mintegy 120 tagu társaság gyűlt össze a Tarján-féle étterem szépen és otthonosan megterített külön helyiségében.

A vendégek sorában ott voltak: Dr. Zoltay Pál székesfővárosi fogalmazó, dr. Cséry Bálint rendőrfőtanácsos, dr. Seress Jenő, dr. Hannel Ernő rendőrfogalmazók, dr. Geörgényi Jenő p. ü. tanácsos, dr. Farkas József, p. ü. titkár, dr. Szakács László p. ü. fogalmazó, dr. Bródy Ernő o. gy. képviselő, dr. Lipcsey Ádám kamarai titkár, dr. Vajda Ödön, dr. Faragó János József ügyvédek, dr. Naményi Ernő az Országos Iparegyesület igazgatója, Losonczy Gusztáv a Kávésok Áruforgalmi Rt. elnöke, Kemény Imre, Dioszeghi Ervin igazgatók, Kammermayer Antal cégvezető, dr. Vízny Ferencz és Fürtsner Vilmos igazgatók, Marton József tanonciskolai igazgató, dr. Rózsa Ignác tanár. Wirt Zsigmond a Kávémérő Ipartes-

Schillinger Anna Gőzmosógyár Rt.
Budapest, VI.,
Vörösmarthy-utca 47b.—Telefon: 1-213-85.
Az ország legrégebb, modernül berendezett gőzmosodája.

ület elnöke, a Főpincérek Országos Egyesülete három tagu küldöttségge Liszkievicz Antal elnök vezetésével, a sajtó képviselői, a kávéiparral összeköttetésben álló szállítócégek képviselői, a testület számos tagja.

A megjelentek a legjobb hangulatban ültek a virágokkal diszes fehér asztalok mellé és megkezdődött a Tarján konyha művészetét dicsérő vacsora fel szolgálása.

A pecsenye után az első felszólaló

Mészáros Győző elnök volt, aki meleg szeretettel és örömmel üdvözölte a megjelent vendégeket, barátokat és kartársakat. Minden közületnek van évenként egy számadó napja, amikor munkásságáról beszámol. Testületünk életének a mai nap volt az ünnepe. Örömmel és köszönettel látta a délutáni órák folyamán a vezetőség felé sugárzó szeretetet, mely erőt ad a jövő munkájához.

A jövő feladatai során újból megemlékezik az eucharisztikus kongresszusról és hangsúlyozza, hogy ennek sikerét és eredményét mindenkinek kötelessége előmozdítani. A kongresszus nem csupán egyházi ünnep, de Magyarország összefogásának, élni akarásának dokumentuma.

Idézi Némái Antal szellemét, akinek egész élete munkássága a baráti érzések szolgálata volt, és a Némái serleget az ő emlékére üríti.

Végül elismerését fejezi ki Dr. Havas Nándor főjegyzőnek, aki ez évben tölti be szolgálata huszonötödik évét.

Dr. Bródy Ernő köszönetet mond a baráti meghívásért és a meleg üdvözlésért. Nagy elismeréssel, örömmel hallgatta Mészáros Győző elnöknek az eucharisztikus kongresszusra vonatkozó szavait, bár minden ipar így ismerné fel feladatainak fontosságát. Ez az év a kávéipar érettségi vizsgája lesz; de nem fél tőle, mert ennek az iparnak kiváló vezetője és jó katonái vannak. Mészáros elnök mindent elkövet a testület és kartársai érdekében. Meg van győződve, hogy ebben a törekvésében őt a hatóságok is segíteni fogják. Poharát az ipar felvirágzására és a vezetők egészségére emeli.

Dr. Lipcsey Ádám a kereskedelmi és iparkamara nevében élteti Mészáros elnököt, ugysis mint a kamara beltagját.

Wirth Zsigmond a kávémérők ipartársulatának üdvözlét és jókívánságait fejezte ki.

Marton József igazgató az ifjúság erkölcsi neveléséről beszél. A fiatalság nevelésének egyik főszempontja a kölcsönös megértés és összetartás legyen. Ismerteti a tanonciskola munkáját, melynek hazafias szellemét egy növendék verseinek felolvasásánál dokumentálja. Köszönetet mond elnöknek és a testületnek az iskolára fordított áldozataiért.

Dr. Strausz Vilmos Tarján Vilmost a házigazdát köszönti fel, akit és akinek munkásságát mindenki ismeri. Felemlíti Tarján Vilmos nagy sikert aratott könyvét, elismeri a mai estén tanúsított nagy figyelmét, mellyel széppé, kellemessé tette testületünk ünnepét. Igaz tisztelettel köszönti Tarján Vilmosnét, akinek gondos munkája tökéletessé tette az estét.

Végül

Dr. Havas Nándor mondott köszönetet a neki szóló üdvözlésekért. Éltette a testület elnökét és tagjait, a jelenlévő hölgyeket és a hatóságok megjelent képviselőit.

Ezután rákezdett a cigány és a társaság a legjobb hangulatban töltötte az estét egészen a késő éjfél órákig.

A tisztviselők munkaideje

Bár a vendéglátó iparban foglalkoztatott tisztviselők száma aránylag kevés, mindazonáltal szükségesnek tartjuk az 1937. 21. tc. illetőleg az ezt részben életbeléptető, részben kiegészítő 3000—1938. sz. iparügyi miniszteri rendelet vonatkozó intézkedéseit az alábbiakban ismertetni.

A rendelet csupán az ipartörvény (az 1884:XVII. tcikk) és az ezt kiegészítő törvények, valamint a bányatörvény hatálya alá eső ipari és kereskedelmi, bányászati és kohóüzletben, üzemben vagy vállalatban foglalkoztatott alkalmazottak tekintetében lépteti életbe a törvényt.

Minthogy a vendéglátó iparok az ipartörvény hatálya alá tartoznak, a törvény reájuk is kiterjed.

A rendelet e jogszabályok alól kivonja:

1. a vezető állást betöltő alkalmazottakat,
2. azon alkalmazottakat, akiknek évi illetménye (törzsfizetése, lakáspénze és rendszeres pótléka) a 6000.— pengőt meghaladja.

A vendéglátó iparban ki a vezető állást betöltő alkalmazott? A m. kir. Kuria szerint vezető állásban levő tisztviselőnek az tekintendő, akinek tevékenysége vagy a vállalat egészére, vagy legalább is annak valamely önálló részére terjed ki és aki egyben az il-

Gschwindt-féle

Aqua vitae és egyéb likőr különlegességek, főzelék és gyümölcs konzervek

lető szakmában elérhető legmagasabb elméleti képzettséget pótló gyakorlati szakismerettel rendelkezik.

A rendelet nem „tisztviselőkről“, hanem „alkalmazottról“ beszél. Kétségtelen, hogy a vendéglátó üzemekben alkalmazott „felelős üzletvezető“ ebbe a kategóriába tartozik, de az általában „üzletvezetőnek“ nevezett u. n. fogadó vagy köszönő alkalmazott nem. Ez irányban különben a végleges helyzetet a gyakorlat fogja kialakítani.

A rendelet hatálya alá eső üzletben, üzemben vagy vállalatban foglalkoztatott azon tisztviselőnek munkaideje, aki nem tölt be vezető állást akinek évi illetménye a 6000 pengő beszámítása nélkül huszonegy óra alatt nyolc óránál és hetenként 44 óránál hosszab nem lehet.

A tisztviselő valóságos munkaideje a heti 44 órát meg nem haladhatja.

Ez alól a rendelet kivételeket rendszeresít és pedig a következőkben:

Az ipari üzemekben vagy vállalatokban alkalmazott oly tisztviselők valóságos munkaideje, akiknek közreműködése nélkül a termelő munkát folytatni nem lehet, az illető üzemben alkalmazott munkások munkaidejével azonos, sőt szükség esetén ennél a munkaidőnél napi félórával hosszabb is lehet.

Minthogy a vendéglátóipari munkások munkaideje eddig még nincs szabályozva, ezeknek a „nélkülözhe-

STUDIUM

dákó és
írókréta

Gyártja:

Budapesti Kréta, Vegyészeti Gyar és Keresk. rt.

Kapható:

Budapesti Kávésok Áruforgalmi rt.

PAITZ JÁNOSBudapest, VII.,
Akácfa ucca 55.
TELEFON: 140-629Új és használt teljes KÁVÉHAZI
berendezések, BILLIÁRDASZTA-
LOK, dákók, golyók nagy raktára
E L A D Á S - V É T E L

tellen" tisztviselők munkaideje sincs megállapítva. E részben a később megjelenő rendelet szabályai lesznek irányadók.

Hogy kik ezek a *nélkülözhetetlen* tisztviselők, azt az adott helyzet, a munkaüzem beosztása határozza meg. Tény azonban, hogy ezt a rendelkezést nem lehet kiterjesztőleg alkalmazni és az összes tisztviselőkre vonatkoztatni.

A többi tisztviselő valóságos munkaideje — a munkaközi szünetek beszámítása nélkül — 24 óra alatt 8 óránál hosszabb nem lehet.

Ha a tisztviselők munkaideje a hétnek egy vagy több köznapján 8 óránál rövidebb, a hét más köznapján — de szombatot kivéve — a munkaidőt legfeljebb napi 9 órára fel lehet emelni.

A heti 44 órán túl végzett munkát a rendelet túlmunkának tekinti. Ezt a túlmunkát a rendes munkabéternél 25 százalékkal magasabban kell díjazni.

Ha azonban a munkaidő a tisztviselőnek évenként legalább egy havi illetményének megfelelő remunerációt fizet, az egy naptári évben összesen legfeljebb 60 órával meghosszabbított munkaidőt nem köteles külön díjazni.

A rendelet 4. §. 2. bekezdése értelmében a rendelet hatálya alá eső üzletben, üzemben vagy vállalatban szombaton a munkát legkésőbb délután 1 órakor be kell fejezni.

Ezen az időpontot túl csak ügyeletes szolgálatot lehet tartani a halaszthatatlan teendők ellátására.

A munkaidő lehetőleg osztatlan legyen, azonban a tisztviselőnek munkaközben — ha szükséges — pihenésre és étkezésre megfelelő időt kell adni.

Ha a munkaidő 8 óránál hosszabb, de 9 órát meg nem halad, legalább fél óra, 9 óránál hosszabb idő esetében legalább egy óra munkaközi szünetet kell adni.

A munkaközi szünet tartama negyed óránál rövidebb nem lehet. A tisztviselő a munkaközi szünet tartama alatt a munkahelyét elhagyhatja.

Kávéházak és éttermek

kárpitos és diszitési

munkálatait legjutányosabban végzi

Reisz Jenő

kárpitos és diszitő

Bpest, VII., Klauzál ucca 17. T.: 141-894.

Fehérnemű Gőzmosógondozó
Főüzlet: Baross-u. 122.
Telefon: 138-618

Pontos — Gyors — olcsó

A munkaidő kezdetét és végét, a munkaidő meghosszabbítása esetében a meghosszabbított munkaidő kezdetét és végét, továbbá a munkaközi szünetek tartamát, munkaidőrendként olvashatóan kell közzétenni.

Jelentés

a Budapesti Kávésok Szakirányú Tanonciskolája 1937–38. tanév első félévi működéséről

Testületi jellegű iparostanonc iskolánk a folyó 1937–38. tanévben működésének 26. évébe érkezett.

A beiratkozásokat 1937 szeptember 1, 2. és 3-án tartottuk meg. A félév folyamán beiratkozott 63 tanuló.

Osztály: beiratkozott felszabadult kimaradt felmentve tényleg jár:

I.	12	—	2	—	10
II.	14	—	—	—	14
III.	22	3	—	3	16
IV.	15	4	—	7	4

Összesen: 63, 7, 2, 10, 44

A tényleg járók közül 43 budapesti, egy pedig kispesti kávéházban tanul.

A tanítás szeptember 4-én kezdődött. A tantestületben történt változások: a róm. kath. hitoktatási felügyelőség Sülle József hitoktatót iskolánkhoz viszhelyezte. A református és evangélikus hitoktatási felügyelők megállapodása alapján, tekintettel a két testvérfelekezet kötelékébe tartozó tanulók csekély számára, külön-külön hitoktatót nem küldtek ki, hanem évenként felváltva adnak a protestáns tanulók hitoktatásának elvégzésére hitoktatót. A folyó tanévben az ágostai evangélikusok voltak soron. Ilyformán került iskolánkhoz Dr. Szuchovszky Lajos evangélikus hitoktató, aki a protestáns tanulókat összevont csoportban tanítja.

Az izr. hitoktatási felügyelőség az idén Engellhardt Sándor hitoktatót küldte ki.

Az I—II. összevont osztály kedd, csütörtök, és szombaton a III—IV. pedig hétfőn, szerda és pénteken d. e. 10—2 óráig tanult.

	A tanulók mulasztása	Igazolt	Igazolatlan
I. oszt.	8 tanuló	128 órát	— órát
II. oszt.	14 tanuló	141 órát	— órát
III.	14 tanuló	325 órát	25 órát
IV. oszt.	4 tanuló	102 órát	23 órát

Az igazolatlan mulasztások ellen az igazgató a hatóságnál 3 esetben tett feljelentést, amely eddig 2 esetben marasztalta el a főnököket.

A mulasztások és késések miatt kiküldött intők száma 18, a helytelen magaviselet miatti intéseké pedig 4.

Az iskolai élet főbb mozzanatai: Az első félévben 4 tantestületi és 1 felügyelői értekezletet tartottunk, amelyeken rendtartási és pedagógiai kérdéseket tárgyalt meg a tantestület.

Munkája közben az étellel, különösképpen pedig a kávéipari teendőkkel, tudnivalókkal és érdekekkel való szoros kapcsolatot kereste.

A szemléltetésnek minden tárgy tanításánál nagy fontossága van, különösen fontos ez a szaktárgyak tanításánál. Felszolgálatot tanítani pl. felszerelés és bemutatás nélkül nem lehet.

Ez a helyes meglátás vezette az ipartestület Elnökségét, amidőn a régi kicsiny, hézagos szakleltárunkat az elmúlt félévben üveg-porcellán és fémedényekkel, evőeszközökkel kibővítette. A szakoktatás sikere ezáltal nagyban fokozódni fog.

Az érdemes Elnökség iskolánk iránti gondosságában ennél az áldozatnál nem állott meg, hanem a nyugodt munka biztosítása kedvéért a régi elhasznált töredező, nyikorgó iskolai székeket kidobatta és helyükbe erős és tetszetős padokat csináltatott. Hogy a kibővült szakleltár tárgyai férős helyen könnyen kezelhetők legyenek és hogy a szemlélőben esztétikai hatást is kelthessenek: a nagy üveges szekrényt csak a kávéházi felszerelési tárgyak elhelyezésére szánta; az iskolai szerek, füzetek, könyvek elrakására pedig falra rögzített két szekrényt helyeztetett el az osztályteremben.

Az iskola fejlődését biztosító intézkedésekért az egész Tantestület nevében e helyen is köszönetet mondok.

Fellner Béla

f. ü. v.

Első belvárosi kávéházi, vendéglői személyzeteket közvetítő iroda

Budapest, IV, Molnár-u. 3. Telefon 181-401

Könyvtárunk az „Ipari Szakkönyvtár” első és második köteteivel bővült.

A „Közigazgatási ismeretek” és a „Gazdasági ismeretek” című köteteket, amelyek minden iparost egyaránt érdekelnek a beiratkozások alkalmával beszédett 50—50 fillérből szereztük meg. Az értesítő díj címén beszédett 1—1 pengőt pedig az évvégi „Ertesítő” előállítási díjához csatoljuk.

A kifejezetten „Kávéipari szakkönyv” amely a kávétechnológia tanításának lesz a kézikönyve, melyet a segéd és mestervizsgára készülők egyforma hásszal forgathatnak -- megvalósulás állapotába érkezett és a rövid időn belüli megjelenését várjuk.

Fejlődést jelent az a körülmény is hogy feltejtésünkre a székesfőváros Polgármestere ellátta iskolánkat az egységes iskolairányításhoz és vezetéshez szükséges szabványnyomtatványokkal, naplókcal és úrlapokkal.

Nyelvünknek a magyartalanságotól való megtisztítása nemzeti kötelességünk. Fontos ügy, hogy az iparostanonciskolák is kivegyék részüket ebből a küzdelemből. Egyik és nem utolsó feladatunk, hogy az iparban használatos idegen szavakat és kifejezéseket irtsuk. Az erre irányuló céltudatos munka nálunk is megindult és az egész Tantestület, de sőt a tanuló-sereg is nagy örömmel kapcsolódott bele. Az e tárgyban tartott rendkívüli értekezleten megalakult bizottság munkájának eredménye az a szakszótár, amely az idegen szakkifejezések helyére jó magyar szavakat állít.

A kereskedőnek számolni kell!

Kalkulációjának biztosítéka: a valódi „Franck” kávépótlék. Több, mint száz éve örvend nagy népszerűségnek és állandó keresletnek. Sokat ér, ha egy áru biztos és állandó forgalmával számolhatunk.

PAITZ JÁNOS

Budapest, VII.,
Akácfa ucca 55.
TELEFON: 140-629

Új és használt teljes KÁVÉHAZI
berendezések, BILLIÁRDASZTA-
LOK, dákók, golyók nagy raktára
E L A D Á S - V É T E L

tetlen" tisztviselők munkaideje sincs megállapítva. E részben a később megjelenő rendelet szabályai lesznek irányadók.

Hogy kik ezek a *nélkülözhetetlen* tisztviselők, azt az adott helyzet, a munkaüzem beosztása határozza meg. Tény azonban, hogy ezt a rendelkezést nem lehet kiterjesztőleg alkalmazni és az összes tisztviselőkre vonatkoztatni.

A többi tisztviselő valóságos munkaideje — a munkaközi szünetek beszámítása nélkül — 24 óra alatt 8 óránál hosszabb nem lehet.

Ha a tisztviselők munkaideje a hétnek egy vagy több köznapján 8 óránál rövidebb, a hét más köznapján — de szombatot kivéve — a munkaidőt legfeljebb napi 9 órára fel lehet emelni.

A heti 44 órán túl végzett munkát a rendelet túlmunkának tekinti. Ezt a túlmunkát a rendes munkabéternél 25 százalékkal magasabban kell díjazni.

Ha azonban a munkaidő a tisztviselőnek évenként legalább egy havi illetményének megfelelő remunerációt fizet, az egy naptári évben összesen legfeljebb 60 órával meghosszabbított munkaidőt nem köteles külön díjazni.

A rendelet 4. §. 2. bekezdése értelmében a rendelet hatálya alá eső üzletben, üzemben vagy vállalatban szombaton a munkát legkésőbb délután 1 órakor be kell fejezni.

Ezen az időponton túl csak ügyeletes szolgálatot lehet tartani a halaszthatatlan teendők ellátására.

A munkaidő lehetőleg osztatlan legyen, azonban a tisztviselőnek munkaközben — ha szükséges — pihenésre és étkezésre megfelelő időt kell adni.

Ha a munkaidő 8 óránál hosszabb, de 9 órát meg nem halad, legalább fél óra, 9 óránál hosszabb idő esetében legalább egy óra munkaközi szünetet kell adni.

A munkaközi szünet tartama negyed óránál rövidebb nem lehet. A tisztviselő a munkaközi szünet tartama alatt a munkahelyét elhagyhatja.

Kávéházak és éttermek

kárpitos és disztési

munkálatait legjutányosabban végzi

Reisz Jenő

kárpitos és disztő

Bpest, VII., Klauzál ucca 17. T.: 141-894.

Fehérnemű Gőzmosó

gondozó
Főüzlet: Baross-u. 122.

Telefon: 138-618

Pontos — Gyors — olcsó

A munkaidő kezdetét és végét, a munkaidő meghosszabbítása esetében a meghosszabbított munkaidő kezdetét és végét, továbbá a munkaközi szünetek tartamát, munkaidőrendként olvashatóan kell közzétenni.

Jelentés**a Budapesti Kávésok Szakirányú Tanonciskolája 1937–38. tanév első félévi működéséről**

Testületi jellegű iparostanonc iskolánk a folyó 1937–38. tanévben működésének 26. évébe érkezett.

A beiratkozásokat 1937 szeptember 1, 2. és 3-án tartottuk meg. A félév folyamán beiratkozott 63 tanuló.

Osztály: beiratkozott felszabadult kimaradt felmentve tényleg jár:

I.	12	—	2	—	10
II.	14	—	—	—	14
III.	22	3	—	3	16
IV.	15	4	—	7	4

Összesen: 63, 7, 2, 10, 44

A tényleg járók közül 43 budapesti, egy pedig kispesti kávéházban tanul.

A tanítás szeptember 4-én kezdődött. A tantestületben történt változások: a róm. kath. hitoktatási felügyelőség Sülle József hitoktatót iskolánkhoz viszhelyezte. A református és evangélikus hitoktatási felügyelők megállapodása alapján, tekintettel a két testvérfelekezet kötelékébe tartozó tanulók csekély számára, külön-külön hitoktatót nem küldtek ki, hanem évenként felváltva adnak a protestáns tanulók hitoktatásának elvégzésére hitoktatót. A folyó tanévben az ágostai evangélikusok voltak soron. Ilyformán került iskolánkhoz Dr. Szuchovszky Lajos evangélikus hitoktató, aki a protestáns tanulókat összevont csoportban tanítja.

Az izr. hitoktatási felügyelőség az idén Engelhardt Sándor hitoktatót küldte ki.

Az I—II. összevont osztály kedd, csütörtök, és szombaton a III—IV. pedig hétfőn, szerda és pénteken d. e. 10—2 óráig tanult.

	A tanulók mulasztása	Igazolt	Igazolatlan
I. oszt.	8 tanuló	128 órát	— órát
II. oszt.	14 tanuló	141 órát	— órát
III.	14 tanuló	325 órát	25 órát
IV. oszt.	4 tanuló	102 órát	23 órát

Az igazolatlan mulasztások ellen az igazgató a hatóságnál 3 esetben tett feljelentést, amely eddig 2 esetben marasztalta el a főnököket.

A mulasztások és késések miatt kiküldött intők száma 18, a helytelen magaviselet miatti intéseké pedig 4.

Az iskolai élet főbb mozzanatai: Az első félévben 4 tantestületi és 1 felügyelői értekezletet tartottunk, amelyeken rendtartási és pedagógiai kérdéseket tárgyalt meg a tantestület.

Munkája közben az étellel, különösképpen pedig a kávéipari teendőkkel, tudnivalókkal és érdekekkel való szoros kapcsolatot kereste.

A szemléltetésnek minden tárgy tanításánál nagy fontossága van, különösen fontos ez a szaktárgyak tanításánál. Felszolgálatot tanítani pl. felszerelés és bemutatás nélkül nem lehet.

Ez a helyes meglátás vezette az ipartestület Elnökségét, amidőn a régi kicsiny, hézagos szakleltárunkat az elmúlt félévben üveg-porcellán és fémedényekkel, evőeszközökkel kibővítette. A szakoktatás sikere ezáltal nagyban fokozódni fog.

Az érdekes Elnökség iskolánk iránti gondosságában ennél az áldozatnál nem állott meg, hanem a nyugodt munka biztosítása kedvéért a régi elhasznált töredező, nyikorgó iskolai székeket kidobatta és helyükbe erős és tetszetős padokat csináltatott. Hogy a kibővült szakleltár tárgyai férős helyen könnyen kezelhetők legyenek és hogy a szemléltetés esztétikai hatását is kelthessenek: a nagy üveges szekrényt csak a kávéházi felszerelési tárgyak elhelyezésére szánta; az iskolai szerek, füzetek, könyvek elrakására pedig falra rögzített két szekrényt helyeztetett el az osztályteremben.

Az iskola fejlődését biztosító intézkedésekért az egész Tantestület nevében e helyen is köszönetet mondok.

Fellner Béla

f. ü. v.

Első belvárosi kávéházi, vendéglői személyzeteket közvetítő iroda

Budapest, IV, Molnár-u. 3. Telefon 181-401

Könyvtárunk az „Ipari Szakkönyvtár” első és második köteteivel bővült.

A „Közigazgatási ismeretek” és a „Gazdasági ismeretek” című köteteket, amelyek minden iparost egyaránt érdekelnek a beiratkozások alkalmával beszédett 50—50 filléreből szereztük meg. Az értesítő díj címén beszédett 1—1 pengőt pedig az évvégi „Ertesítő” előállítási díjához csatoljuk.

A kifejezetten „Kávéipari szakkönyv” amely a kávétechnológia tanításának lesz a kézikönyve, melyet a segéd és mestervizsgára készülők egyforma hásszonnal forgathatnak — megvalósulás állapotába érkezett és a rövid időn belüli megjelenését várjuk.

Fejlődést jelent az a körülmény is hogy a fejlesztésünkre a székesfőváros Polgármestere ellátta iskolánkat az egységes iskolairányításhoz és vezetéshez szükséges szabványnyomtatványokkal, naplókcal és úrlapokkal.

Nyelvünknek a magyartalanságotól való megtisztítása nemzeti kötelességünk. Fontos ügy, hogy az iparostanonciskolák is kivegyék részüket ebből a küzdelemből. Egyik és nem utolsó feladatunk, hogy az iparban használatos idegen szavakat és kifejezéseket irtsuk. Az erre irányuló céltudatos munka nálunk is megindult és az egész Tantestület, de sőt a tanuló-sereg is nagy örömmel kapcsolódott bele. Az e tárgyban tartott rendkívüli értekezleten megalakult bizottság munkájának eredménye az a szakszótár, amely az idegen szakkifejezések helyére jó magyar szavakat állít.

A kereskedőnek számolni kell!

Kalkulációjának biztosítéka: a valódi „Franck” kávépótlék. Több, mint száz éve örvend nagy népszerűségnek és állandó keresletnek. Sokat ér, ha egy áru biztos és állandó forgalmával számolhatunk.

Salgó gőzmosógymár és fehérneműkölcsonzó

A legmodernebb berendezés. Mo. ás lágyított vízben.
VI., Vörösmarty ucca 54. Telefon: 1-162 E6
Olcsó árak! Pontos kiszolgálás.

A betűsoros szójegyzéket az ipartestület elnökének is bemutattuk, akinek böles tanácsát meghallgatva, javítását a szójegyzéken keresztül vittük. A szakszerű revízió után ezt a tankerületi kir. Főigazgatóságához felterjesztettük, aki mint a Magyar Tudományos Akadémia Nyelvművelő Bizottságának az elnöke, hasznos tanácsokkal járul a tervezethez.

A jóváhagyott tervezet azonban holt betű marad, ha az iparúzők nem érzik át a gondolat fontosságát és ki-ki a saját üzletében, munkája közben nem viszi át következetesen nem használja a magyar szakkifejezéseket.

A jó mag szárbaszökkenéséhez az iskola igazgatója ezúton is kéri az iparúző szakembereket.

A megtartott értekezletek közül külön is említést érdemel az 1937 november 17-re egybehívott szakiskolai felügyelőbizottsági értekezet, amelyen a megjelent tagok súlyos és kávéipari utánpótlása kérdésére messzekiható fontosságú dolgokról tárgyaltak.

A felügyelő bizottsági ülés fontos tárgysorozatának érdemleges letárgyalásáért a tankerületi kir. Főigazgatóság elismerését fejezte ki.

A nemzeti és vallásos nevelést célozták az október 6-iki gyászünnep, a trianoni szerződés aláírásának, a Nemzeti Hadsereg bevonulásának évfordulóján, a Kormányzó Ur nevenapján tartott megemlékezések, a karácsonyi ünnepek előtti róm. kath. lelkigyakor-

Finom teakeverékek

Speciálisan kávéházi igényeknek erős és aromás, gyorsan festő

Imperiál — Royal — Angol rendszerű teakeverékek

originál 250 és 5 kg os ládákban, úgyszintén kimérve is beszerezhetők:

Kávésok Áruforgalmi R.-t.-től

Budapest, VIII., József-körut 38.

Telefon: 1-392-77.

(Nagyobb mennyiség lekötése es tén külön árajánlat).

latok (gyónás-áldozás), a protestáns „csendes napok”.

A szakoktatás elmélyítését fokozták a Kávésok Áruforgalmi Rt. pörköldéjébe és a Közvágóhíd megtekintésére vezetett tanulmányi kirándulások.

Az előrelátás, a gondosság, a magunkkal törődés, a gazdálkodni, tudás erényeinek felkeltésére október 31-én takarékosági napot tartottunk.

Tanulóink egészségi állapota jó. A december 7. és 10-én megtartott orvosi vizsgálat ezt bizonyítja.

A baj megelőzést szolgálta a december 18-i iskola-orvosi előadás, amelyen az első segélynyújtást is tárgyalta és bemutatta az iskola orvosa.

A tanulók magaviselete általában kielégítő, komolyabb eset egy sem fordult elő.

Kérem jelentésem szíves tudomásulvételét.

Budapest, 1938. február 1-én.

Marton József igazgató.

H I R E K

Előljárósági ülés. A Budapesti Kávésok Ipartestületének előljárósága f. é. március 22-én kedden délután 1 órakor az ipartestület tanácstermében tartja meg március havi előljárósági ülését. A napirenden lévő tárgyak fontosságára való tekintettel kívánatos, hogy azon az előljáróság tagjai minél teljesebb számban vegyenek részt.

Gyász eset. Súlyos csapás érte *Kanczler Aladár* kartársunkat, a Meteor kávéház tulajdonosát. Felesége szül. *Vallentin Stefánia* élete legszebb éveiben — 36 éves korában e hó 4-én elhunyt. A megboldogult — általános tiszteletben állott — úrnőt férjén kívül egyetlen leánykája, szülei, testvérei, gyászolják. A temetés f. hó 6-án d. e. háromnegyed 1 órakor ment végbe a rákoskeresztúri temetőben a nagyszámú rokonság, barátok és tisztelők részvételével.

Élelmiszerellenőrző razzia. *Szendy Károly* polgármester rendeletet adott ki, melyben felhívja a tisztifőorvosi hivatalt és a kerületi tisztiorvosokat, hogy az élelmiszergyártó-üzemeket, azok helyiségeit, berendezéseit, felszereléseit, az alkalmazottak ruházatát, tisztaságát, az élelmiszergyártást és a felhasznált anyagokat a jövőben az eddiginél szigorúbban ellenőrizték. De nemesak az élelmiszerüzemeket vizsgálják majd fokozottabban, hanem minden olyan helyiséget, amelyben élelmiszert fogyasztanak, vagy eladnak, tehát élelmiszerkereskedéseket, fűszerüzleteket, cukrászdákat, vendéglőket, kávéházakat, korezmákat, büfféket, kávéméréseket, bor- és sörkiméréseket csakúgy, mint a piaci, vásári és uccai elárusítóbódékat és sátrakat. A szigorúbb vizsgálat máris megkezdődik, nehogy a most készülő élelmiszerek közül az eucharisztikus kongresszus idején ártalmasak kerüljenek forgalomba. Ez nemesak egészségügyi, hanem idegen-

forgalmi szempontból is fontos. A polgármester rendelkezése megköveteli, hogy az egészségügyi ellenőrzést razziaszerűen tartsák meg, tehát a bizottságok teljesen váratlanul fognak megjelenni az ellenőrzendő helyiségekben. A legkisebb mulasztást, vagy szabálytalanságot szigorúan büntetik.

Hangverseny. Ipartestületünk tanonciskolája érdemes tanárának dr. Rózsa Ignácnak nagytehetségű elánya Rózsa Vera operaénekesnő folyó március hó 19-én este fél 9 órakor a Zeneakadémia nagytermében hangversenyt ad. Felhívjuk kartársaink figyelmét erre a művészi eseményre azzal, hogy a jegyek Rózsavölgyinél (IV. Szervita tér 5.) kaphatók 1—5 pengős árban.

Magdolna-város és Mátyás királyváros. Február 16-án tartotta meg a főváros legutóbbi közgyűlését, ahol Szendy Károly polgármester két érdekes javaslatot terjesztett elő. Eszerint azt ajánlotta, hogy az új XIII. közigazgatási kerületet a kormányzó nejről, Magdolna-városnak, a XII. kerületet pedig Mátyás király-városnak nevezzék el. A polgármester bővebb indokolással terjesztette elő javaslatát, amelyet a közgyűlés egyhangulag magáévá tett.

A társadalombiztosító intézetek lemondása egyes társadalombiztosítási követelésekről. Gyakran merül fel olyan kívánság munkaadók részéről, hogy a társadalombiztosító intézet engedje el egészben vagy részben a velük szemben fennálló társadalombiztosítási követelést. Eltekintve attól, hogy a munkaadó a munkásaitól levont járulékrészt ily esetekben is rendszerint levonta és így kívánsága teljesítése esetén nemcsak, hogy a törvényes fizetési kötelezettségének nem tenne eleget, hanem még haszna lenne a kötelezettség be nem tartásából, a felsőbb bíróság is megállapította, hogy a társadalombiztosító intézet nem tehet az ily kérelmeknek eleget, mert „a kötelező biztosítás közjogi jellege kizárja, hogy az intézet az őt jogszzerűen megillető követeléséről részben, vagy egészben lemondhasson“.

Miskolc városa sürgősen bérbe akarja adni a Korona-szállodát. A miskolci Korona-szálloda szobáiban folyik az árverés és rövidesen sor kerül az étterem és a kávéház berendezéseinek árverésére is. Az országosan jónévű Böczőgő-féle üzem gazdálanná vált. Dr. Fekete Bertalan Miskolc város polgármestere előreláthatóan nem ír ki nyilvános versenytárgyalást a Korona-szálloda és vendéglős üzem bérletére, hanem a sajtó útján felhívja a bérlet iránt érdeklődő szakmablieket, hogy tegyenek ajánlatot a bérletre irányuló elgondolásaikat illetőleg. A városnak ugyanis az a célja, hogy a megfelelő renoválási munkák elvégzése után a Koronát minél hamarabb bérbeadja a várható nagy nyári idegenforgalomra való tekintettel. A polgármester személyesen kívánja tájékoztatni a bérletre jelentkezőket a város bérleti kívánságairól.

Szeged jubileumi ünnepe. Nagyarányú gazdasági és kulturális vonatkozású előkészületek folynak Szegeden. Az ősszel rendezik a Szabadtéri Játékokat,

Győződjék meg kártyáink kiváló minőségéről.

CHROMO MAGYAR ÁLTALÁNOS
PÁPIRIPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

KÁRTYAGYÁRA,
B U D A P E S T.

Gyártelep és iroda:
X, Füzér-utca 37-39
Telefon 148 420

Városi lerakat:
VI., Liszt Ferenc tér 5.
Telefon 119-041.

és ezt megelőzi június 4—12 között a Szegedi Ipari Vásár. Az idén tízedszer nyílnak meg a vásár kapui, hogy a szegedi gazdasági demonstráció hirdesse a magyar vidék életerejét. A jubiláris vásáron felvonul a magyar kézműipar, háziipar, iparművészet és népművészet legszebb termékeivel. A vásár látványos feretkek között mutatja be a magyar kisipar nagyszerű felkészültségét. A Szegedi Ipari Vásárral kapcsolatosan Szegeden nagyszabású előkészületek folynak, mert sok ezer idegent várnak úgy az ország különböző részeiből, mint külföldről. Utazási és nyaralás céljából áll a Szegedi Ipari Vásár látogatói rendelkezésére. A jubiláris vásárral egyidejűleg különböző nagyszabású országos gyűlések, ünnepek színhelye lesz Szeged. Így a város az egész ország érdeklődő támogatásával méltóképpen fogja megünnepelni a magyar kézműiparosság jubileumát. Minden a vásárral kapcsolatos ügyben készséggel áll az érdeklődők rendelkezésére a vásár központi irodája: Szeged, Horváth Mihály ucca 3, Telefon 14—15.

Vendéglőüzem az amerikai óriásrepülőgépeken. Ma már minden fontosabb amerikai légvonalon közlekednek olyan utasszállító óriásrepülőgépek, amelyek az utasok útközben a vasúti étkezőkocsikhoz hasonlóan szabályszerű ellátásban részesülnek. Egy most megjelent statisztika szerint tizenegy légvonal gépein kiszolgált fogások értéke az elmúlt évben megközelítette a félmillió dollárt. A gépek villamoskonnyhája nagyon változatos étrenddel szolgál. Az egyik vállalat gépein például az utasok három különféle étkezés között választhatnak, amelyet az abécé első három betűjével jelölnek. Az „A“ ételsor teljes ebéd és vacsora és ráklevest, sültcsirkét, vagy bárányhúst, burgonyát, friss főzeléket, salátát, édességet és friss gyümölcsöt tartalmaz. A „B“ étkezés uzsonnára való; ebbe szendvicset, gyümölcsöt, sajtot, süteményt, kalácsot szolgálnak fel és az utas tetszés szerint választ-

Jégszekrény beszerzése, átalakítása
és vagy javítása előtt
Hűtőkészülék kérjen ajánlatot
MENDELOVITS jégszekrényüzemétől
VIII., Tisza Kálmán-tér 26. Telefon 332—174
Nagyobb éttermek és kávéházak szállítója

Hattyu gőzmosó és fehérnemű kölcsönző vállalata:
száraz vegytisztítás és festés
 Budapest, VII., Klauzál-utca 8. — Telefon: 1-385 59
 Az ország legnagyobb gőzmosó üzeme, legmodernebbül berendezve! Legkíméletesebb mosási-rendszer.

hat kávé, tea, forró csokoládé vagy gyümölcsital között. Hasonló étkezést kapni lefekvés előtt. Reggelire a „C“ étrend fogásait hordja körül a pincérnő s az utasok italuk mellé friss vagy főtt gyümölcsöt, rántottát és sonkát vagy szalonnát kapnak. Nyáron a gép „bárjában“ hideg limonádét és szénsavas üdítő italokat árúsítanak. A hálófülke utasait éjjel bármikor kiszolgálják koffeinmentes kávéval. A konyha éléskamrája olyan szerkezetű, hogy kis férőhelyen aránylag igen sok élelmiszert lehet benne elraktározni. Száraz jég gondoskodik az ételek frissentartásáról és az italok hűtéséről. Egy a Newyork és Chicago között közlekedő óriásrepülőgép „vendéglői“ felszerelése 328 esztől, lányérből, lábából, fazékból, evőeszközökből és asztalkendőből áll. Terítéskor az utasok kabinja kicsiben teljesen egy szállói étkezőterem fényűző belsőjére hasonlít.

Idegenforgalmi statisztika. Most megjelent hivatalos kimutatás szerint a tavalyi év első tíz hónapjában összesen 138.000 főre rúgott az ország idegenforgalma. Ebből csaknem 100.000 idegen olyan államból érkezett hozzánk, amely nem áll velünk vízumköteles viszonyban, míg a többi 38.000 külföldi honosból 28 ezer az utódállamokra esett. A vízummentesen érkezett idegenek közül 25.300 utas Ausztriából, 29.400 Németországból, 15.200 Angliából, 12.300 az amerikai Unióból, 8.400 Olaszországból, 3.200 Svájcban, 1000 Afrikából, 800 Finnországból, 700 Ausztráliából érkezett hozzánk. Tárgyalások indultak meg Magyarország és az északi államok (Dánia, Svéd- és Norvégország) továbbá Franciaország, Hollandia és Belgium között a még meglévő vízumkényszer megszüntetésére, egyelőre azonban a tárgyalások lassú mederben haladnak s előreláthatólag Norvégia lesz az első az északi államok sorában, mely hajlandó lesz velünk szemben a vízumkötelezettség kölcsönös megszüntetésére. Érdekes, hogy a velünk baráti viszonyban álló Lengyelországgal még mindig vízumkötelezettségi kapcsolatban vagyunk s a Balkán-államok sem látják még mindig elérkezettnek az időt, hogy a vízumkényszer kölcsönösen megszüntessék velünk.

A fővárosi koldusakció mérlege. A főváros most tette közzé a koldusakció egyévi működéséről szóló ismertetését. Kiderül ezekből a számadatokból, hogy bizony egyáltalán nem kedvező eredményekkel zárult az az akció, amelyik a koldulás eltiltása után a munkaképteleneket akarja ellátni Budapesten. A kevés

megajánlás miatt csupán ötezer ellátatlant tudott a város segíteni átlag havi 21 pengővel, de sajnos, még mindig van négyezer olyan munkaképtelen szegény, akik ellátásra szorulnának, azonban egy fillér sem jut számukra. Ezek az adatok arra készítetik a főváros polgármesterét, illetve Horony-Pálffy Aurél tanácsnokot, hogy az akció teljes átszervezésére gondoljanak.

A szörpök ellenőrzése. Felhívjuk Kartársaink figyelmét arra, hogy minden nyilvános étkezőhelyiségben vizsgálják a különböző szörpöket. Amelyik üveg vignettáján a megnevezett szörp gyümölcse is látható, azt megvizsgálják és amennyiben a vizsgálati eredmény nem felel meg az ábrázolt és megnevezett gyümölcsnek, úgy az illető ellen eljárást indítanak.

Felhívjuk t. Kartársaink figyelmét arra is, hogy amennyiben a szörp essenciával készített, akkor csak mint „... ízű szörp“ jelölhető meg és ugyanakkor feltüntethető az is, hogy: „méregmentes kátrányfestékkel utánfestve“.

Mert a fennálló törvényes rendelkezések szerint csak olyan szörpök nevezhetők meg a megfelelő gyümölcessel, amely annak a gyümölcsnek 65 százalékos levét tartalmazza.

Szurinami kávé Németországban. Hollandiának van egy kis gyarmata, a délamerikai Venezuelával szemben lévő szigeteken: a gyarmat neve Surinam. A kávénak a világpiacon bekövetkezett áresése nagyon kedvezőtlenül érintette ennek a hollandus gyarmatnak a kávéültetvényeseit, úgy, hogy kénytelenek voltak 15.000 zsák Surinam-Libéria kávéát olesón átengedni Németországnak. Az első küldemény Amsterdamban át meg is érkezett már és a további szállítmányok ideje is attól függ, hogy miképpen lehet ezt a kávéfajtát a német közönséggel megkedveltetni. Ugy látszik, hogy a Surinam-Libéria-kávé hamarosan eljut hozzánk is, mert — amint értesülünk — már magyar importőrök is kaptak Németországon át mintákat és ajánlatokat erre a nálunk még ismeretlen provinciára.

A gyufadrágulás statisztikája. Békeidőben, már tudniillik a nagy háború kitörése előtt, egy doboz gyufa ára 2 fillér volt. Amikor a békét megkötötték, az ár 4,8—5 fillérig drágult és 1928 óta — amikor megkaptuk a svéd kölcsönt, — 6 fillér lett. Ha egybevetjük a háborúelőtti árat a maival, úgy 4 fillér drágulás mutatkozik, ami a békebeli ár háromszáz százalékos emelkedésének felel meg. Egy statisztikus kiszámította, hogy a földmivelő család átlag havonta 4 doboz gyufát fogyaszt, és mivel egy dobozban 60 szál van, a család napi szükséglete 8 gyufaszál, évi szükséglete pedig kereken 50 doboz. A 4 filléres drágulás a földmives évi költségvetésében 2 pengő többkiadást jelent. Ha egymillió földmives családot veszünk alapul, úgy nem kevesebbet tesz ki évente, mint kétnmillió pengőt. A fogyasztás nem oszlik meg egyenletesen. A villamos világítás, az öngyújtó használata és a dohányzás-tól való tartózkodás lényegesen korlátozhatja, viszont az erős pipázó naponta 4—10 gyufaszálat használ el. (Igy írta ezt meg a Pester Lloyd és bizonyára igaza is van.)

Kecskeméten eltörölték a pincérnőrendszert. Dr. Zombory Gyula rendőrfőtanácsos, a kecskeméti rendőrség vezetője, a vendéglősök és korcsmárosok több-

ABROSZT színeset és fehérét hangerlit és törülközőt kikészítőnél vegyen
BLAU és ENGEL Kívánatra megbízottunkat küldjük
 TEXTILÁRU KIKÉSZÍTŐK BUDAPEST, V.,
 Telefon: 180-643 GRÓF TISZA ISTVÁN UCCA 11.

ségének kívánságára megtiltotta a pincérnők alkalmazását. A rendelkezés, amely ellen néhány vendéglős fellebbezett, Vizkereszt napján lépett életbe és nagy feltűnést keltett.

A kávémaradékokat is gyűjlik Németországban a kávéházakban és magánháztartásokban. A német vegyipar ugyanis zsírt, viaszt és gyantát tud előállítani a kávéüledékekből.

Felhívjuk kartársaink figyelmét Mendelovits jég-szekrény üzemnek hirdetésére. A vállalat legutóbb Balaton, Ostende, Carlton, Dubarry, Magyar Világ stb. cégeknek szállított teljes meglegedésre.

Ipari és közigazgatási hírek

Mikor jár a könyvelőnek hathavi felmondás?
Az egyik budapesti iparvállalat 3 hónapra felmondott a könyvelési osztályban alkalmazott egyik könyvelőnek, aki azonban 6 havi felmondást és ennek megfelelő végkielégítést követelt, arra hivatkozva, hogy fontosabb munkakört töltött be. A vita peres útra terelődött, s ennek során a Kuria P. II. 3254—1937. sz. ítéletével csupán 3 havi felmondási időt állapított meg, a következő indokolással:

A felperes nem minősíthető önálló könyvelőnek, mert úgy a könyvelési, mint minden egyéb munkája a csoport és főcsoportvezető kettős ellenőrzése alatt állott. Helyes tehát a fellebbezési bíróságnak az a döntése, hogy a felperes munka- és hatásköre, aki csupán kisebb feljegyzéseket eszközölt az alperesi könyvekbe, a fontosabb teendőkkel megbízott alkalmazott munka- és hatáskörét nem merítette ki, s emélfogva a felperest két évet meghaladó szolgálatára tekintettel mint nem fontosabb teendőkkel megbízott alkalmazottat, az 1910—1920. M. E. számú rendelet 2. §. 2. bek. értelmében csak 3 hónapi felmondás s az annak figyelembevételével eltöltött szolgálati idejének megfelelő végkielégítés illeti meg.

Kártérítés a munkakönyvről.

A munkaadó, mert iparendélye még nem volt rendben, nem írta be a belépést, a távozáskor pedig elfelejtette beírni a kilépést. 7 napig tartott, amíg a munkás rendbe hozta a könyvet. A bíróság hét napra ítéli meg a munkabért. Így a munkaadónak 51 pengőbe került a feledékenysége. Itt jegyezzük meg, hogy a munkakönyvet csak akkor lehet az iparhatóságnál letenni, ha tanukkal, vagy más módon igazolható, hogy a munkás megtagadta az átvételt.

Munkakönyv visszatartása. Felmondási fizetés.

Egy munkás, aki munkaközben rosszul lett és kórházba került, 15 napi felmondást és mert idejében nem adták ki munkakönyvét, további 4 heti fizetést követel. A felmondási időről írásban lemondott. Épp ezért az ítélet szerint felmondási fizetés nem jár. Munkakönyvét, abban bízva, hogy újból felveszik, ott hagyta, jogellenesen nem tartották vissza, abban, hogy később kapta vissza, önmaga hibás. Ezért és mert elveszés esetén másolatot, ill. igazolványt kaphat, kártérítés nem jár.

(Megjegyzés. Ha a munkateljesítés betegség miatt szakad meg és a munkás nem állít helyettesítést, akkor a szabályos felmondás kötelező. A betegség magában

TIVOLI mustár, málna, citrom-, narancs-szörp, ketchup
Worcestershire halkonzervek
GOTTLIEB GYÁRTMÁNY
TELEFON: 296-702.

csak akkor szakít véget a munkaviszonynak, ha hiteles bizonyíték van arra, hogy a munkás végkép munkaképtelen. Szabály, hogy a munkakönyvet a felmondással egyidőben, ill. a felmondási idő lejárt napján ki kell adni nyugta ellenében. Ha ennek akármilyen akadálya van, akkor ajánlott értesítés mellett az ipt-ben kell letétbe helyezni.)

Alkalmazottak megbetegedése. Általában azt hiszik, hogy a munkásnak, vagy alkalmazottnak 6 hétnél hosszabb betegsége, automatikusan megszünteti a munkaviszonyt, ill. alapot ad annak felmondás nélküli megszüntetésére. Ez a felfogás nem helytálló. A betegnek épp úgy jár a felmondás, mint az egészségesnek. Itt említjük meg, hogy a munkakönyvét elhagyó munkást fel kell hívni levélben, vegye át munkakönyvét, ha pedig nem veszi át, úgy nyugta ellenében le kell tenni az ipartestületnél és a letétről is levélben értesítendő a munkás.

Az elbocsátás okait tartozik a munkaadó a munkavállalóval az elbocsátó levélben nyomban közölni és azokat később csak akkor hozhatja fel, ha olyan körülményekre vonatkoznak, amelyek a levél írásakor előtte ismeretlenek voltak és csak a levél elküldése után merültek fel, vagy jutottak a korábbi tények közül a munkavállaló tudomására. (K. II. 3226—1937.)

A főnök a kölesönt levonhatja. Ezt a Kuria a 6288—1936. sz. a. mondta ki. Eddig csak az előleg és a szándékosan okozott kár értéke volt levonható. A Kuria szerint a végrehajtási létminimum sérelme nélkül a kölesön is levonható.

A rokon munkáját is meg kell fizetni. Éveken át végzett ápolási és háztartási munkáról volt szó. A munkaadó ígérte, hogy majd végrendeletben gondoskodik a felperesről. Elsőfokon ez volt az ítélet: A rokon munkája ingyenes. Másodfokon a Kúrián 16 éves korig havi 9 P., 26 éves korig pedig 20—20 P-t ítéltek meg. (3780—1937.)

A mester felel az OTI-nak az elbocsátott tanoncért. Egészen különös szabályok irányadók érzében. A kőművesmester kijelentette tanoncát, amikor a munka megszűnt. Utóbb jóval később a beteg tanonc meghalt és a mesteren hajtott be az OTI az összes költségeket. A Tábla 3028—1935. kimondotta, hogy érzében a régi és az új ipartörvény irányadó. A tanviszonynak csak ott említett megszűnésére lehet hivatkozni. Az üzemszünet pedig csak akkor mentség, ha 60 napnál hosszabb és emiatt a tanonc mondja fel helyét.

Felelős kiadó: Cserei Zoltán.

Nyomta: Róna Ferenc nyomdai műintézete.
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 5.

Figyelje a szelvényt!

Ha számjelzést talál a kockában, úgy Ön igényelhet egy művészi **olaj-portrét**, modell vagy fénykép után, 40×50 cm. nagyságban, elsőrangú kiállító művésztől.

ILY PORTRE RENDES ÁRA 200 PENGŐ

Számjelzéses díjtárgy-szelvényünk ellenében csak a diszes képkeret, stb. kész-kiadásokért fizetendő **20.**— pengő. Portré helyett más műtárgyat is választhat a számjelzéses szelvényre, legfeljebb **P 200.**— értékben, de a képkeret ára, stb. kész-kiadás ez esetben is megtérítendő. **P 1.**— kezelési költség csak akkor fizetendő, ha díjtárgy-szelvény 30 nap után lesz beváltva 6 hónap elmultával minden igény elvész.

Beváltási hely:

Pannonia Művész-Otthon, Budapest, VIII., Kisfaludy u. 28-B
Telefon: **344-673.**
Nyitva **12-6 óráig.**

Díjtárgy szelvény

Ifj. Grünwald Mór

Ferenc József-rakpart 6.

Telefon: 1-838-39. — Üveg és porcellán.

FIGYELJÜNK! PIATNIK NÁNDOR ÉS FIAI BUDAPEST

magyar kártyagyár gyártmányainak valódiságára.
Óvakodjunk az utánzásoktól!

VÉDJEGY

Magyar Játékkártyagyár R.-T.

PIATNIK NÁNDOR ÉS FIAI

Budapest, VII., Rottenbiller-u. 17.

Telefon: 1-310-63, 1-453-71.

Alapított 1824.

Márványból

épületburkolást, portálokat, kávéházi asztalokat minden színben a legolcsóbb árban készít

KRONEMER DÁVID márványipari üzeme.
Budapest, X., Kőbányai út 39. (Hungária körút sark.) Telefon: 1-378-69.

Kapható:

Berkovits

papíráru gyár
kávéházi, éttermi
és cukrászati
kellékek

BUDAPEST,
VII, SIP UCCA 4.

Telefon: 142-531

DEKA
TOLLFOGVÁJO KÜLÖNLEGESÉG
DELIA

Kávéházi tűzhelyek

nagy fűtőanyag megtakarítással. Főzőedények, üstök, kávéfőző-kannák állandó raktára. Önozás

Jancsurák Gusztáv

aranykoszorus cég, Budapest, IX, Ferenc-u. 39. Tel: 1-308-47.

BORPALOTA RT.

Budapest, VI., Király ucca 26. szám.

Telefonok: 1-140-44. és 1-184-64.

Ajánlja a kiváló minőségű márkás fajborait palackozva és hordótételben.

Mielőtt tükörszükségletét

beszerezné, vagy üvegezési munkálatait kiadná saját érdekében kérjen ajánlatot

TÜKÖR ÉS ÜVEGÁRUHÁZTÓL

Népszínház-ucca 33. Telefon: 338-613
Használt belga-tükrök nagy választékban

NAGY IGNÁC

pincéfelszerelési
cikkek raktára

BUDAPEST, VII. KÁROLY KÖRUT 9.

Ajánlja dűsan felszerelt raktárát, ú. m.: borszivattyúk, szűrőgépek, palackok, parafadugók, címkék stb. T: 1-415-15